

Przyjaciel Ludu

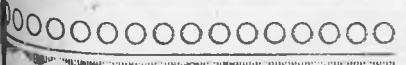
Pismo polsko-katolickie w południowej części Wielkopolski.

Przyjaciel Ludu wychodzi trzy razy tygodniowo. Cena z odnośnikiem miesięcznie 2600 mk. Z odnośnikiem miesięcznie 2300 mk. z odnośnikiem do 2400 mk. Półrocznik 13000 mk. Roczny 26000 mk. Ręcznie drukowane, 200 mk. W tymczasowej drukarni 200 mk. W innych krajach 100 procent drożej.

Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Duszyński.
Adres dla listów: Nowy Przyjaciel Ludu — Kępno (Wlkp.)
Druk i nakład: Drukarni Spółkowej w Kępnie, ul. Mickiewicza 54.
Telefon nr. 47.

Cena ogłoszeń:
Zwyczajne za wiersz nonparelowy jednolatomowy 300 mk.
Zaobce i dla poszukujących pracy 250 "
Reklamy w dziale redakcyjnym 800 "
Przed tekstem na 1 stronie 1000 "
Ogłoszenia ze skomplikowanym układem 50 procent drożej.
Na ogłoszenia ponad 10 razy się powtarzające, odpowiedni rabat.

nr. 65. Kępno, na sobotę 9 czerwca 1923 r. Rok X.

Witajcie!

PIESNI!

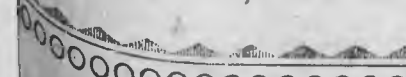
Unieś mię piosnko skrzydłata
W nieziemskie ducha obszary
Dla tego od tego świata.
Ponad tłum ludzki, tłum szary
Unieś mię piosnko w przestworza.
Gdzie wieczne królestwo ducha,
Gdzie nieskończoność jest Boża.
Bo tutaj — pusta — noc głucha!

10 czerwca obchodzi Kępno wspa-
nie pieśni. W dniu tym odbędzie się
w Kępnie i Okręgu. Miasto nasze od-
wiedzą śpiewackie z Ostrowa, Ostrzeszowa,
Wysoka Wielkiego, Bukownicy, Bara-
nów. Sympatyczni goście przybywają,
wielki publiczny popis wspólnej pracy pier-
wsi polskiej, tego skarbu nieprzebranego.
W sobie tęsknotę wielu pokoleń za lepszą
ziemią, z którego bezdennej głębi coraz to
nowe fale wypływają, a serca bijące żywym
sercem unosi w krainę zachwytu.

Wiem, to — potęga. Znaną nam jest ta
która towarzyszyła naszym hufcom bo-
woty i chwały, przy cichej pracy
i na polu, w dniach ciężkiej niewoli
naszym, którzy z piosenką: „Jeszcze Polska
czekał jej sławę, ponosząc rany, bliźni
jedynej myśli — przysłużenia się wyzwo-
lonej, która w długich latach niewoli krzepła
wzmocniła dusze, zapalała jutrzenkę na-
wiel uczyła polskiej mowy. Nad ko-
ni matki dzieciom i pieśń wraz z pierwszym
serca dziecięce w niewolę, pierwsze
uczuc w dusze polskie rzucając. Bo
która serca polskiego, bo niosła słoneczny
i biegła z palaców do chat, z fabryk
i ognisk domowych w okopy żół-
tym polsk!

W tym dla serc polskich jest ten Zjazd
który dał świadectwo pracy nad krze-
niem polskiej i dlatego serdecznie i gorąco
słowa powiedziane szczerze do wszystkich
współczesnych, nie szczechących trudu, możem
przysłużyć się tej wiernej przyjaciółce
i przybywających do miasta na-

Cześć Pieśni Polskiej!

Prezydent Rzeczypospolitej w Wielkopolsce.

Bardzo charakterystycznym wypadkiem w życiu naszego państwa jest to, że nowoobрани najwyższy przedstawiciel Rzeczypospolitej Polskiej w swoich podróżach odwiedza najpierw kresy zachodnie, tak bardzo przez ubiegłe cztery lata naszego niepodległego bytu zapomniane.

Fakt ten, że dzisiejszy prezydent zerwał z dotychczasową złą praktyką dzielenia państwa na części mniej lub więcej przychylnie rządowi lewicy wskazuje na to, że p. Prezydent Stanisław Wojciechowski pojął trafnie swoje obowiązki i zadania względem państwa.

Pierwszym politycznym czynem p. Prezydenta Wojciechowskiego było wezwanie do jedności i konsolidacji: „najpilniejsza potrzeba, to twardy rząd, silny zaufaniem Sejmu i budżet wypełniony podatkami obywateli... Zaden geniusz jednostki, żadna dyktatura bez was i za was tego nie zrobi. Zrobić to może zgodny wysiłek całego narodu... W imieniu Rzeczypospolitej wołam do was, obywateli: skłenicie się do zgody w sprawie dobra powszechnego” — oto pierwsze słowa, które padły zaraz po objęciu p. Wojciechowskiego z Belwederu. Słowa te znamionują jego osobistość i rozum polityczny dzisiejszego Prezydenta. Będąc w tak rażącej sprzeczności ze słowami, które przez całe ubiegłe lata z wysokości Belwederu się słyszało. W odwiedzinach na Pomorzu i w Wielkopolsce dał się p. Prezydent społeczeństwu poznać, jako Polak gorąco miłujący swój naród i Ojczyznę, szczerzy, otwarty patriota, jako człowiek, nieskalanej uczciwości i wielkiego charakteru, jako najwyższy urzędnik państwa lojalnie wykonujący swe prawa i obowiązki, ściśle trzymający się ram Konstytucji. Jest więc On dla narodu, historii naszego państwa przeciwstawieniem osobistości Piłsudskiego.

Po latach partyjniactwa szerzonego z najwyższego urzędu b. naczelnika państwa, po latach eksperymentów tajnych machinacji międzynarodowych i obywateli na terenie naszego parlamentu, wojska, administracji państwowej itd, dzięki osobistym wartościom p. Stanisława Wojciechowskiego Naród Polski może przystąpić do istotnej, trwałej, budowy państwa. Prezydent, który nawołuje do „pracy, konsolidacji, stworzenia twardego rządu, silnego zaufaniem Sejmu i do wypełnienia podatkami obywateli budżetu państwowego, daje tem samem dowód, że pojął najważniejsze, najpilniejsze zadania stojące przed Narodem. Tak jest! Zadania te to w pojęciu ogólnem „uporządkowanie stosunków wewnętrznych”. Ale nie ludźmy się. Tak jak w pierwszym okresie naszego odrędnzonego bytu, okresie ustalania granic państwa, i spisania Konstytucji natrafiał naród w swem zdrowym rozumem dążenia na wielkie trudności ze strony wrogów wewnętrznych i międzynarodowych, tak i teraz w drugim okresie „porządkowania stosunków wewnętrznych” będziemy musieli walczyć z wrogami uporządkowania tych stosunków. Walka ta będzie się odbywać z tą tylko różnicą, że w tym drugim okresie Naród Polski nie będzie miał najwyższego, a tem samem najpotężniejszego czynnika w państwie przeciwko sobie, ale za sobą, przeciwko wrogom Polski. Bo możemy dziś już śmiało powiedzieć, że p. Stanisław Wojciechowski dzisiejszy Prezydent Rzeczypospolitej będzie stał zawsze po stronie Narodu Polskiego i będzie w pracy naszego społeczeństwa pomagał ze wszystkich swoich sił i możliwości.

Kres konspiracji.

Dziś każdy nieomal przynosi wiadomość, że ustępują z dotychczasowych stanowisk rozmaici przywódcy lewicowi, rządzący dotychczas wszechwładnie Polską pospolą z całym zastępem mniejszościowem przy pomocy międzyarodówki masońsko-żydowskiej. Pierwszy więc dał hasło w tym kierunku p. Józef Piłsudski, a w ślad za nim poszli pp. Hartleb Askenazy itd. Oczyszcza się atmosfera. Wychodzimy wreszcie z dotychczasowych pomroków, wśród których błądziłszy po omacku, dotychczasowych krętych dróg, roz-

maitych konszachcików i knołów na jasny, bity gościniec, znajdujący się w pełnym słońcu, a zdążającym prosto, jak strzeł, ku promiennemu celowi Polski potężnej i narodowej. Kończy się jeden etap smutnych dziejów odróżnionej Rzeczypospolitej, etap, który będąc organicznie związany z okresem niewoli nie mógł się wyzwolić z jej pęt, z jej nawyknień oraz poczynań, jakie podówczas były konieczne i jedyne, natomiast w państwie praworządne są stanowczo niedopuszczalne i działają systematycznie na jego szkodę, podkopując austryet, oraz powagę władzy. Cały obóz, który ujął samowolnie ster rządów z chwilą odróżnienia Polski tkwił całkowicie w ideologii czasów minionych w systemie i sposobie życia z okresu niewoli.

Piłsudski oraz jego zwolennicy i sojusznicy, noszący obecnie utarte już miano belwederczyków — wszyscy oni nie mogli otrząsnąć się z naleciałości, z okresu przed odzyskaniem niepodległości, nie mogli uświadomić sobie należycie, że są w Polsce niepodległej, w państwie samodzielnem, suwerennem, nad którym nie ciąży żadna żelazna dłoń najczędzcy, ani przesładowczy knut tego lub innego tyrauna zaborczego. Przywykli oni spiskować przeciwko wrogom, łączyć się w tajne związki, tworzyć konspiracyjne kółka, przyczem wszystko było owiane mgłą tajemnicy, której dochowania ściśle przestrzegano, przyczem wszystko posiadało ów pewien urok niezwykłości, znajemy p. n. przygod romancyznych, ciągłych walk, podstępów, — słowem rozbudzało fantazję i pozwalało na jej skrzydłach unosić się ponad poziomy, wyolbrzymiając samych siebie, stawiając na wyzynie nieomal bohaterów narodowych, prawie że na równi z tymi, którzy zajmują zaszczytne miejsce w Panteonie naszej chwały.

A tymczasem były to młodzieńcze zapędy, którym nie brak było w wielu wypadkach cech rzeczywistego bohaterstwa, górne i chmurne rojenia, które wszakże nie potrafiły się przyoblec nigdy w realną czynność, nie potrafiły w zdecydowany sposób zaważyć na szali odzyskania niepodległości przez Rzeczypospolitą. Kierowane przez jednostki ambitne, zaślepione w samolubstwie, nie widzące nikogo poza sobą w rodzaju p. Piłsudskiego, zbroczyły te zastępy romantycznej młodzieży na manowce, zostały oddane w rozporządzenie nienasyconego molocha niemieckiego. Jak gdyby przez krwawą ironję losu, jak gdyby dla przeciwstawienia się przysłowiu: „Jak świat światem, nigdy Niemiec Polakowi nie będzie bratem!” A kiedy Polska zrzucała kajdany, wiedy czynnik te, które tak fatalnie pokierowały, tak obalamuciły polską młodzież patriotyczną — zamiast usunąć się w cień, zamiast zniknąć z widowni dziejowej — zaczęły się na niej pchać przedemą bez ambicji, bez krzty dumy osobistej, posiadając jeno zamiast mniej wstrętą pychę i posuniętą aż do granic megalomanji, oraz samo uwielbienie, ambicję. Jednocześnie wprowadziły do państwa praworządnego metody spisku i konspiracji, tworząc rozmaite tajne kółka, pod przeraźliwym nazwiskiem płaszczykami, a celem ich było umożliwienie jaknajbliższego trzymania się u steru władzy p. Piłsudskiego i jego adherentów.

Jaką rolę obóz powyższy odegrał wraz ze swoimi przywódcami w dziejach odróżnionej Polski, niech oszczędzi historia. Wyrok jej zapadnie napewno bardzo surowy, o wiele surowszy, niż byśmy się mogli teraz spodziewać, bowiem bardzo wiele faktów, bardzo wiele poczynań belwederczyków z p. Piłsudskiem na czele ku szkodzie Polski nie jest nam znanych teraz. Wyświetli je historia, my jeno możemy odetchnąć teraz pełną pierśią, gdy w cień odchodzi wściekły rzykant z całym sztabem zwolenników, gdy jesteśmy świadkiem kresu konspiracji.

Program nowego rządu.

II.
Sprawy wojskowe.
Rzeczypospolita Polska, przepojona bezwzględnie pokojowymi tendencjami widzi jednak w tej młodej bohaterkiej armji nie tylko pewną gwarancję i wierną straż swego bytu politycznego, ale i szkołę obywa-

— Nie używać niebadanego mięsa. Z powodu spożycia mięsa nierwidowanego zmarł 14-letni syn wdowy Dybskiej w Sannikach. Lekarz stwierdził, że śmierć spowodowały trychiny.

— Cegła zamiast czekolady. Pewien kupiec w Katowicach otrzymał z Warszawy 2 skrzynie czekolady. Otworzywszy skrzynie, — stwierdzono w nich tylko jedną warstwę czekolady; próżne miejsce było wypełnione ceglami. Skrzynie nie były wcale uszkodzone, nawet żelazo taśmowe było nienaruszone. Policja zajęła się tą tajemniczą sprawą.

— Dziecko o dwóch głowach i trzech nogach. W Łomży przed tygodniem niejaka Michałina Wasilewska dała życie dziecku o dwóch głowach i trzech nogach. Jedną głowę była rozwinięta, druga zdeformowana. Dziecko głosu nie wydawało. Dwie nogi były zbudowane normalnie, trzecia przypominała kurzą stopę. Niemowlę żyło 40 minut. Trup dziecka został wstawiony do słoja ze spirytusem. Wieść o tem dostała się poza mury szpitala, gdzie się dziecko urodziło i wywołała w mieście i okolicy niezwykłe poruszenie. Z Warszawy wyjechał ginekolog, celem obejrzenia noworodka.

Ze świata.

— Prześladowanie prasy polskiej w Niemczech. Przed moabitckim sądem karnym toczyła się onegdaj rozprawa przeciw b. odpowiedzialnemu redaktorowi „Dziennika Berlińskiego” p. Gardzieleckiemu, oskarżonemu o obrazę władz niemieckich. Obrazy tej

dotarżono się w artykule p. t. Czerezwycyzajka niemiecka, zamieszczonym w numerze z 19 października ub. r. a omawiającym postępowanie skarbowych władz niemieckich w Kolonii wobec 3 Polaków, którzy wrócili wówczas do Polski z kategorii syberyjskiej. Po dwugodzinnej rozprawie sąd skazał oskarżonego na 9 miesięcy więzienia.

— Strajk na Śląsk niem. Z Wrocławia donoszą, że wczoraj wybuchł na Śląsku niemieckim strajk robotników rolnych.

— Wybuch miny. Z Koblencki donoszą, że w nowym akcie sobotaju kolejarzy niemieckich w pobliżu Kreuzdorf eksplodowała mina na torze kolejowym, powodując ogromne zniszczenie.

— Katastrofy od pioruna. Dzienniki czeskie donoszą o licznych wypadkach oberwania się chmur, gradach i piorunach, 27 maja piorun uderzył w pewnej miejscowości w gruszę, wysliznął się po niej i wpaarł do stajni, gdzie zabił krowę, następnie podpalił dom składający się z 16-tu pokoi i przeleciał przez wszystkie pokoje, 12 osób odniosło lekkie rany. W Jiczynie w Czechach w ostatnią sobotę w czasie meczu uderzył piorun w zebranych widzów i zabił 3 osoby, a 8 zranił. Mecz który trwał zaledwie 15 minut przerwano. Takiego wypadku nie było jeszcze w historii sportu w Europie.

— Zamordowanie kardynała w Hiszpanji. Kard. Soldevila został zamordowany w chwili gdy wysiadł z samochodu przed pałacem swoim i okolicy Saragossy. 2 młodych ludzi, którzy ustawili się po

obu stronach drzwi wejściowych dali do 12 strzałów rewolwerowych, które położyły na miejscu trupem. Od tych strzałów i rozstrzelany dynała, który mu towarzyszył został zabity, został ranny.

— Skazanie na śmierć generała. Generał Petrenko, były członek sztabu generalnego został skazany na śmierć i rozstrzelany w Sąd bolszewicki zarzucił mu, że w roku 1918 on strasne zarządzania przeciw jęnkom znajdującym się wówczas w Krymie.

— Straszne trzęsienie ziemi. Z (stolica Persji) donoszą co następuje: Trzęsienie miało tu miejsce w ostatnich dniach walo śmierć 2240 ludzi, oraz zniszczenie 20

Kurs giełdy warszawskiej

z dnia 7. czerwca 1923 r.

Dolary St. Zjednoczonych	...
Funty angielskie	...
Franki francuskie	...
Franki belgijskie	...
Franki szwajcarskie	...
Liry włoskie	...
Leje rumuńskie	...
Marka niemiecka gotówka	...
Marka niemiecka gotówka	wypłata
Korona czeska	...
Korona austriacka	...
1 rubel złoty	...
1 rubel srebrny	...

Tendencja mocna, dla akcji mocna.

Cześć Pieśni!   **Cześć Pieśni!**

Zjazd Kół Śpiewackich

I. Okręgu

odbędzie się
w Kępnie, w niedzielę, dnia 10 czerwca br.
w ogrodzie Strzelnicy

ze współudziałem następujących Kół Śpiewackich:
Ostrów — „Kolo Śpiewackie”, Ostrów — „Moniuszko”, Ostrów — „Wanda”, Kępno — „Lutnia”, Ostrzeszów — „Towarzystwo Śpiewu”, Ostrzeszów — „Dzwon”, Wieruszów — „Lira”, Wysocko Wielkie — „Towarzystwo Śpiewu”, Bukownica — „Towarzystwo Śpiewu”, Baranów — „Tow. Śpiewu”, Skalmierzyce — „Towarzystwo Śpiewu” Kępno — „Towarzystwo Śpiewu.”

Program Zjazdu:

O godz. 10 rano msza św. na intencję Zjazdu.
" " 11 " próba generalna w Domu Katolickim.
" " 3 po poł. pochód z Domu Katolickiego przez miasto do Strzelnicy.
" " 4 po poł. koncert i popisy Kół Śpiewackich o nagrody, śpiewy wspólne i dowolne.
" " 7³⁰ wiecz. ogłoszenie i wydanie nagród.
O godzinie 8^{1/2} zabawa taneczna.

Wstęp do ogrodu 3000 mkp.

Zarząd I. Okręgu:

Senator A. Banaszak, prezes.	W. Górecki, zast. prezesa.	T. K. Bartkiewicz, dyrygent.
I. Michałowski, sekretarz.	F. Wiśniewski, zast. sekr.	I. Waldowski, skarbnik.

Zarząd Tow. Śpiewu w Kępnie:

Ks. prob. Nowacki, prezes.	L. Tarowski, zast. prezesa.	W. Szynt, dyrygent.
Wyderkowski, sekretarz.	Ginter, skarbnik.	Domagatówna, zast. sekr.
	Bogucki i Szubińska, radni.	

Handlarze

kupują najtaniej i na najkorzystniejszych warunkach:

- Cement portlandzki w kawalkach
- Wapno i nawozowe
- Gips tylnkowy i sztukatorski. Gips alabastrowy
- Prima papa dachowa z węgla kamiennego
- Smole Lepik do papy Karbolineum
- Trzećnię sufitową Płyty gipsowe
- Cegłę szamotową Tynk szamotowy Kredę szlamowaną
- Dachówkę Szplysy pod dachówkę
- Gonty Cegłę
- Bracia Schlieper Hurtowy Handel Materiałów Budowlanych Bydgoszcz Tel. 306.   Tel. 361.   492
- Wykazy osobiste poleca Drukarnia Spółkowa w Kępnie.

Po 5 funtów cukru mielonego

przydzielamy członkom Konsumu Urzędniczego i przychodzącyemu do odbioru kowoy odebrać najpóźniej do dnia 15 bm.

Po upływie terminu tracą członkowie prawo do odbioru

Zarząd Konsumu Urzędniczego

Saletra chilijska

kukurydza ameryk. superfosfat, tomasówka, sól potasowa 40%, ospa kaliska stałe na składzie.

Bytoński Koniecki

Tel. 82.   Kępno.   Tel. 82.

W poniedziałek, dnia 11 bm.

o godz. 10 przedp. wydzierzawiamy nasze

ŁĄKI

położone przy szosie Bralińskiej

Zbiórka i licytacja obok cmentarza żydowskiego. 587

Kępińskie Młyny Parowe T. z o. o.

Obelge

Władysław Piątek, Mikazyń.

Naprawy motorów elektrycznych dynamo-maszyn

42 wykonują

K. Gaertig i Sp. T. z o. p. Poznań Oddział Pracowni Elektromechanicznych ul. Półwiejska 36.   Telefon 3584.

Przyjmę od zaraz dobrego pomocnika krawieckiego.

Tytkowski Kępno krawiec damski i męski ul Sienkiewicza 116

Repozytorjum i stół na sprzedaż. 585

Tytkowski Kępno ul. Sienkiewicza 116.

Żądacie pocztówką, nasz najnowszy cennik wszelkiego rodzaju manufaktury, Ekspedycji przesyłek pocztowych „Nadzieja” w Łodzi ulica Kilińskiego 40, N. P. L. K., który natychmiast będzie wysłany zupełnie bezpłatnie i przyniesie Sz. P. dużo korzyści.

Służąca Pomocnika krawieckiego

potrzebna od zaraz lub 1 lipca br. 579

Bazar, Słupia pod Kępnem.

na stałą męską pracę, przyjmie 582

Jan Wróblewski, Kępno, ul. Szkolna 352.

Kupujemy każdą ilość

Bilety

na przedstawienia i Zbiórki

w blokach po 100 w różnych ma na sprzedaż po cenie 2000 mk. za blok

Drukarnia Spółkowa

w Kępnie.

Kupiecka szkoła prywatna PREISSA w Poznaniu, ul. Fr. Rałajczaka 29. Założona 1893. Nauka rozpoczyna się z początkiem każdego kwartału. Lekcje prywatne każdego czasu. 476 Prospekty na żądanie.

Wapno do budowli

o cenie fabrycznej obecnie 10 tys. mk. za 50 kg. loko wagon boczny przy przemyśle dostarcza o nie możności nabywania do każdej stacji kolejowej

T. Kobzda, Grabów, Pozn.

Dla Pp. Fryzjerów najtańsze źródło zakupu w hurtowni dla fryzjerów Poznań, tylko św. Marcina 29, wprost ul. Kantaka.

długiej słomy

i płaciny najwyższe ceny. 46

Kępińska Fabryka wyrobów słomianych.

Nowak & Czekalski

Kępno, ulica Warszawska 319.

10 móg

ŁA

do wydzierzawienia

Jan 166

Pomiany, Poznań